

Lučice

První osídlení v Čechách proběhlo nejdříve v nejnižších polohách, hlavně to bylo v Polabí a dolním Poohří.

Po X. století dochází k největšímu záboru dosud neobydlených území, vznikají první stezky a to většinou proti proudu říček či potoku. Linie nových cest splétají život, je tam vše co k němu těsně patří: přírodní dění, dění lidské společnosti i koloběh jednotlivých lidských bytí.

Ve XII. století pražská knížata, začala přidělovat církevním organizacím původní prales, který tvořil přirozenou ochranu před nepřítelem. Mohutným hvozdem vedlo mnoho cest, ale velice úzkých a lokálních.

Čtyři hlavní stezky /staročesky = kráčeti, brát se/ u nás určovaly dávný život. Byly to Haberská, Libická, Česká a Orlicko-romžská-Haberská /od celní osady Habr/ spojovala Čechy s Moravou- Kráčela od Laa přes Znojmo, Jihlavu na Čáslav...

Vyvíjela se postupně a první zmínku o ní máme od kronikáře Kosmase. Původní verze říká, že tato pěšina vedla z Habrů přes Kněz, Tis, Lučici a Olešnici k řece Sázavě, kde přebrodila a pak pokračovala ve stopách pravěké cesty. Svědčí o tom zachovalé pomístné názvy jako "hradiště" v Lučici či Vadíně.

Hlavním materiálem pro stezku byly habrové a dubové hatě, protože v pralese se nejvíce dařilo listnatým stromům, jehličnanů bylo pomálu. V houštinách číhali vlci, medvědi, tuři a jiná divoká zvěř.

Ovšem ověřená zmínka o haberské cestě - via ad Gaber - se objevuje až roku 1233 v listině, kterou král Václav II. potvrdil hranice sporného lesa Borku, majetku kláštera Zelívského. Další pomístný název "formanka" se opět zachoval v Lučici. Ovšem v XVII.století ve válce třicetileté cesta již neodbočovala do Lučice, ale šla přes Radostín do Něm. Brodu.

Stezka haberská byla původně široká pouze něco přes půl metru a byla pro jednoho cestovatele a soumara.

A právě kolem ní začal púlsovat život- V její blízkosti působili pozdější zemani a jejich pole původní obyvatelé užívali za úroky a jiné služby. Od XIII. století se objevuje hustá řada zemanských /rytířských/ dvorů a tvrzí s malými vesničkami a jejich čeledí. Jednalo se hlavně o zajištění chodu stezky.

Upomínkou na nejstarší osídlení v Lučici je další pomístní název "Na hradištích" /nad Bártovým rybníkem/- Všeobecná zmínka o hradišti v Cechách je z roku 952 a nejčastěji se takto nazývají ohrady, které se hlavně spatřují v lesích, o jejichž přesném založení není zpravidla známo.

Při hledání míst pro nový život, se naši předci usazovali hlavně při vodních tocích. Většina vsí se skládala z několika usedlostí, v průměru tak deseti. Těm výstavnějším dominoval dvorec s kostelem, tvořící jakési ekonomické centrum svého okolí /dnes podnikatelská zóna - poznámka redakce/. Velice těžko musel středověký člověk dobývat na neústupném pralesu kousek plochy, doslova a do písmena z potu a krve rostly nové osady. Nejrozšířenější otevřenou jednotkou, kde žilo obyvatelstvo byla vesnice /villa/-

Od XII. století se v pramenech objevuje i "vicinatus" a jeho obyvatelé "vicini", což zpravidla překládáme jako osada a sousedé. Takový vicinatus býval složen z několika vesnic čí menších sídelních celků.

Ale vzestup pozemkového feudálního vlastnictví ve XIII. století způsobil, že instituce vicinatu se přežívala a pomalu mizela. Základní prvek venkovské samosprávy začala tvořit emfyteutická vesnice a její orgány v čele s rychtářem.

První stavení bývaly zpravidla obytné zemnice s hojným použitím dřeva, proutí a hlíny. Hospodářské budovy jako chlévy, špýchary, ještě dávno nebyly. Teprve až hluboko ve XIII. století se rodil více prostorový dům a stoupal význam kamene.

Z osad pomalu vznikají vesnice a větší počet obcí vytváří základní správní jednotku – rychtu.

Na přelomu XIII. a XIV. století dědina vypadala již mnohem jinak, většina obyvatel už jako skuteční poddaní náleželi světské nebo církevní moci.

Masa venkovské populace vstupovala do poddanské závislosti a krok za krokem se představy šlechty i církve pomalu ale jistě naplňovaly. Pro bídu prostého člověka moc srdce nebylo u žádných. Ovšem do područí vrchnosti vstupovali "dobrovolně" i dříve svobodní rolníci.

Až do konce XV. století byl sedlák svobodný, nebyl k hroudě vázán a mohl se stěhovat.

Největší útlak dopadl na venkovský lid po bitvě na Bílé hoře /1618/, protože veškerá půda se

soustředila do rukou několika málo feudálů. Na každém panství měl neomezenou moc vrchní /Oberatsmann/, ale i další uředníci chuděse dřeli. Až v roce 1867 byl zrušen tělesné tresty, které činily až 25 ran holí, u žen a mladistvých zmírněny metlou nebo prutem. Základní událostí vesnického člověka bylo narození = křest, manželství = svatba v kostele a smrt s posledním pomazáním a církevním pohřbem.

Rychtář (v Lučici býval v čp.. 1) řídil výběr poplatků a daní, evidoval robotu /patent robotní rozdělával poddané do 11 tříd/, byl i menším soudcem. Za věrnou službu byl často osvobozen od daní. Tato funkce byla zrušena po revolučním roce 1848, kdy došlo k zavedení skutečné vesnické samosprávy.

